Pszichés tünetek és terápiák

EGYÉNI TERÁPIÁK
- ritka

Pszichológiai tanácsadás
- problémafeltárás
- feladatkitűzés

Ellis féle racionális-emocionális megbeszélés (REP)
- érzelmek racionális elemzése

Autogén tréning (relaxáció)
- lehet csoportos
- Baracska: 12 fős csoport

CSOPORTTERÁPIÁK
- kiscsoportos:6-12 fő
- nagycsoportos: >50 fő
- kör, vagy többszörös körök

Szabadinterakció
- spontán tematika

Pszichodráma
- színpadra vitel

Csoporttanácsadás
- kábítószerfüggők
- konfrontáció

Panel módszer
- problémaorientált
- hasonló gondokkal kűzdő fogvatartottak csoportja

Nagycsoport
- helye, időpontja fix
- hetente-kéthetente egy óra
- Magyarországon gyógyító-nevelő csoportok

SZOCIOTERÁPIÁS MÓDSZEREK

Tréning módszerek
- kognitív képességeket fejleszt (elterjedt)
- szociális alkalmazkodáshoz szükséges
- önismereti-kommunikációfejlesztő
- nem dolgozók, maximum 15 fő

Kreatív-, hobbi- és művészetterápiák
- 5-12 fő
- asztal, szék, világítás, alapanyagok
- kreatív: rajz, festés, gyurma, agyag, papírtépés, ragasztás
- hobbi: fafaragás, ötvösség, agyagozás, hímzés, varrás, szövés
- ez nem termelő műhely!
- művészet: zeneterápia, dráma

Filmterápia

Biblioterápia

Mozgásterápia
- alkoholellenes klub, munkaterápia, családterápia, beszédjavítás, gesztusterápia

ÁLTALÁNOS TÜNETEK

Prizonizáció
- börtönélethez való idomulás

Depriváció
- (szabadságtól való) megfosztozzság

Stigmatizáció
- megbélyegzettség

HOZOTT TÜNETEK

Alacsony SES
- rossz társadalmi-gazdasági helyzet

Mentális deficit
- kevés hozott szellemi tőke

Családon belüli erőszak

Kábítószerélvezet

Institucionalizáció
- korábbi intézményi háttér/szocializáció

BÖRTÖNBEN JELENTKEZŐ TÜNETEK

Devianciakezelés

Animalizáció
- a fogvatartott nem tartja magát embernek többé

Bad Apple
- egymás visszahúzása
- “one bad apple spoils the bunch”

Detrimentalizáció
- a depriváció a problémás fogvatartottakat súlyosabban érinti

Elidegenedés (Entfremdung)
- a társadalomhoz fűződő korábbi kapcsolat elvesztése

Hospitalizáció
- intézeti ártalom
- önállóság elvesztése
- intézményfüggőség

Inkapacitáció
- a passzív elítélt a társadalom passzivitása miatt nem tud beilleszkedni
- “beskatulyázás”

Inkarcerizáció
- bebörtönzési sokk

Inzuláció
- az elítélt elszigeteli magát a környezetétől (a börtöntől)

Izoláció
- kiközösítés

Medikalizáció
- gyógyszerezés, gyógyszerfüggőség

Negativizmus
- elzárkózás, tagadás, a “self” negatív meghatározása

Reluktancia
- szemhunyás

Retribució
- a társadalom büntetni vágyása

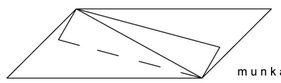

terápiás módok

diplomaterv, fábri attila, 2011. 06. 24.
munkaterápiás központ fogvatartottak részére, nyíregyháza

Egyházi és civil segítségnyújtás fogvatartottaknak

Civil szervezetek
- a börtönben élők jogaiért állnak ki
- pl. Fehér Gyűrű Alapítvány, a német Weißer Ring szervezet magyarországi képviselője

Lelkészi feladatok
- istentiszteletek
- bibliaórák, közösségi foglalkozások
- zárkalátogatás
- egyéni lelkigondozás

Angyal-fa program
- helyi egyházi segítők karácsonyi ajándékot adnak a fogvatartott nevében
- családgondozás, kapcsolattartás segítése
- visszatérés a családba, munkahelykeresés, civil élet előkészítése

Működik-e a házasság program
- 4-5 elítélthez 1 napra bejön a felesége lelki gyakorlatra

Zákeus program
- család nélküliek és rossz közösségből jövők utógondozó programja
- “félúti házak”

Elítélt - sértett találkozó

Népfőiskolai képzés

Egyházi rehabilitáció előnye:
- a lelkész nem az “állam ügynöke”
- az egyház jelen van a börtön falain kívül is

Börtönmunka Európában

Svédország
- kötelező foglalkoztatási program
- programok: munka (31%), oktatás (16%), belső szolgáltatás (25%), speciális rehabilitáció és kezelés (5%), kimaradás iskola vagy munkahelykeresésre (21%)
- központi börtönmunka-szervezés
- ipar, mezőgazdaság, kertművelés, erdőgazdaság, építőipar és szolgáltatás

Lengyelország
- kötelező munka, ha a fogvatartott nincs felmentve
- munkalehetőség biztosítása szociális alapon
- fizetett foglalkoztatás: szolgáltató-, termelőüzemek, ipari létesítmények, közterület-karbantartás, vállalkozás keretén belül végzett munka
- nem fizetett foglalkoztatás: közmunkák, jótékonysági munkák, intézményen belüli takarítás
- bútorgyártás, fémipar, textilipar, cipőgyártás, nyomdaipar, építőipar, épületelemek gyártása, felújítása
- 14 nap pihenőidő vagy eltávozás
- növekvő munkavégzési ráta, 2007 végén 77%
- együttműködés hospice otthonokkal

Anglia
- kötelező hasznos munkát végezni napi maximum 10 órában, lehetőleg közösségben, a cellán kívül
- a fizetség összegét az Igazságügyminisztérium állapítja meg
- munkanélküli segély az átlag fizetmény 50%-a
- közösségi munkalehetőségek: idősotthonok, környezetvédelmi projektek, sportrendezvények, fogyatékos személyek segítése, gondozása
- “figyelői” (listener) program: az erre jelentkező fogvatartott amatőr pszichológusként odafigyel társai lelki problémáira

Hollandia
- minden fogvatartott jogosult a munkavégzésre, az elítéltek számára kötelező
- naponta minimum 5,12 euró
- munkanélküli segély legalább 0,512 euró óránként, az átlagbér 80%-a
- külső helyszínen legfeljebb napi 22 euró is megkereshető

Németország
- kötelező a munka, vagy a munkaidő oktatással - szakképzéssel töltése, ellenkező esetben fegyelmi büntetés
- hozzájárulás a fogvatartás költségeihez csak speciális esetben
- 2001-ben a kinti átlagbér 9%-a a fogvatartottak fizetése
- 2006-ban a munkabér napi 10,58 euró
- évi 18 nap fizetett szabadság

Franciaország
- kötelező munkavégzés
- állami és magánvállalkozói menedzsment párhuzamosan
- 2005-ben a fogvatartottak 39%-a vállalt munkát
- legfeljebb 35 órás munkahét
- fizetés: napi 7,4 - 13,25 euró
- speciális munkák esetén 22 euró bónusz
- a fizetéseknek el kell érnie a minimálbért, melyet külön számlára utalnak
- hozzájárulások: havi 200 eurós jövedelemig nincs levonás, 201 és 400 euró között 20%, 401 és 600 euró között 25%, 600 euró felett pedig 30% a levonás
- munkaterületek: mezőgazdaság, faipar, bútoripar, nyomdászat, fémipar, fémbútor-gyártás, textilipar, feldolgozóipar, egyéb összeszerelési és bontási munkák

Spanyolország
- a fogvatartottaknak joguk van a munkához, melyet az egyes intézmények biztosítanak
- Katalónia kivételével központi munkamenedzsment + magánvállalkozások
- egyéni nevelési terv
- heti 20 óra munka (a munkavállalók számának növeléséhez)
- évi 30 nap szabadság
- Katalónia: 27% foglalkoztatott, máshol 17%
- Katalónia: minimum fizetés 9,94 euró (a minimálbér 100%-a), máshol változó

Románia
- 1969 óta kötelező a fogvatartottak munkavégzése
- mára beléptek oktatási és pszichoszociális programok
- a jövedelem 70%-a illeti a fogvatartó intézményt, haszontermelés
- 3 napi munkavégzés = 4 nap letöltött szabadségvesztés
- 2006 óta itt csökkent Európában a legnagyobb mértékben (25%) a börtönnépesség

Finnország
- kötelező munkavégzés
- a legtöbb esetben nevelési terv készül
- legfeljebb heti 35 munkaóra
- napi munkabér: maximum 4,9 - 6,3 euró
- munkanélküli segély: óránként 0,3 euró
- faipar, fémipar, mezőgazdaság, csomagolás-összeszerelés, közlekedési táblák festése
- a munkáltatásban 88% a magánszektor részesedése
- civil munkalehetőségek

Dánia
- kötelező társadalmilag hasznos tevékenység végzése, de elsőbbséget élvez a gyógykezelés
- fizetség minden körülmények között jár
- minden intézet kínál munkát, ezek jellege esetenként változó

Olaszország
- központi munkaszervezés

Ausztria
- fogvatartottak munkavégzési kötelezettsége
- 80% dolgozik, 20% munkaképtelen, vagy eltiltott
- korhatár nélkül, fiatalkorúakra speciális szabályok vonatkoznak
- 75% fogvatartó intézet számára
- 11% más intézetek számára
- 4% parancsnokság számára
- 10% magáncégek részére (csökkenő tendencia)
- munkadíj: képzetlen 18 éves fémmunkás bruttó átlagkeresete - 75% fogvatartási költség, azaz napi nettó 5,34 - 8,00 euró adótehertől függően
- munkanélküli segély: óránként 0,22 euró 30 órás munkaféttel számolva

Görögország
- rugalmas szabályok
- ösztönzők a munkavégzésre: 1 nap munka 2, 1 3/4 vagy 1 1/2 nap szabadságvesztésnek felel meg